

ارزیابی مؤلفه‌های موثر بر شکل‌گیری مدیریت استراتژیک در بهره‌وری ابعاد توسعه شهر ساناز بخشی ارجنکی^۱، سمیه کریمی^{۲*}

چکیده

هدف از این پژوهش ارزیابی مؤلفه‌های موثر بر شکل‌گیری مدیریت استراتژیک در بهره‌وری ابعاد توسعه شهر می‌باشد که به بررسی روابط شاخص‌های تشکیل دهنده فرایند مدیریت استراتژیک (تدوین، اجرا و ارزیابی استراتژی) و مؤلفه‌های ابعاد توسعه شهری پرداخته است. روش پژوهش توصیفی - همبستگی و جامعه آماری پژوهش ۳۲۲ نفر از کلیه شهروندان، مدیران و مسئولان حوزه شهری شهر اصفهان است که با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای و تصادفی ساده انتخاب شده‌اند. ابزار جمع‌آوری اطلاعات دو پرسشنامه محقق‌ساخته مدیریت استراتژیک و مؤلفه‌های بهره‌وری ابعاد توسعه شهری بوده است که روایی و پایایی پرسشنامه مورد تایید قرار گرفته است. تحلیل داده‌ها با روش‌های آمار استنباطی رگرسیون، مانوا و مدل معادلات ساختاری انجام گرفته است. یافته‌ها نشان می‌دهد تدوین، اجرا و ارزیابی استراتژی، بر محیط پایدار و جامعه شهری پایدار (از مؤلفه‌های بهره‌وری ابعاد توسعه شهر) تأثیر دارد، درحالی‌که بر مؤلفه زندگی شهری پایدار تأثیرگذار نیست. همچنین رابطه مثبت و معنی‌داری بین تدوین و ارزیابی استراتژی با کل مؤلفه‌های بهره‌وری ابعاد توسعه شهری وجود دارد. همچنین بین اجرای استراتژی رابطه معنی‌داری با کل مؤلفه‌های بهره‌وری ابعاد توسعه شهری وجود ندارد و بین هر سه مؤلفه بهره‌وری ابعاد توسعه شهری، با کل مراحل فرایند مدیریت استراتژیک رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد.

واژگان کلیدی: مدیریت استراتژیک، بهره‌وری، توسعه شهر، جامعه شهری پایدار، زندگی شهری پایدار.

^۱ دانشجوی دکتری مدیریت صنعتی گرایش مدیریت سیستم‌ها، پردیس دانشگاه تهران، تهران، ایران sanazbakhshi42@yahoo.com

^۲ کارشناسی ارشد مدیریت اجرایی گرایش استراتژیک، دانشگاه پیام نور ورامین، تهران، ایران skarimi9036@gmail.com

مقدمه

در عصر حاضر اهمیت مدیریت شهری بر رفاه زندگی شهروندان، مشخص است (سلطانی نبی‌پور، ۱۴۰۰: ۱). شهرها هم مانند موجودی زنده هستند که مدیریت آنها امری مهم و اساسی می‌باشد. مدیریت شهرها را معمولاً مجموعه‌ای از کارگزاران در مرزهای اداری و معین برعهده می‌گیرند. مفهوم شهر چه آن زمان که حاکمان اداره‌کننده آن بودند، چه زمانی که بلدیة را در راس خود دید و چه در روزگار معاصر که با تغییراتی شهرداری را بالادست خود دید همواره در چالش‌های مدیریتی قرار داشته است و با توجه به اینکه این روزها ارگان‌های مختلفی باید برای محیطی که انسان در آن نفس می‌کشد تصمیم بگیرند این چالش‌ها بیشتر و بیشتر شده است؛ بنابراین اهمیت مدیریت شهری در اداره شهر دیده شده و امری مهم تلقی می‌گردد. صرف نظر از اینکه مدیریت شهری براساس چه دیدگاهی ساماندهی شده باشد در اغلب کشورهای جهان و از جمله در ایران، شهرداری مسئولیت مدیریت شهری را برعهده دارد (نوری همپا و همکاران، ۱۳۹۹). توسعه اقتصادی شهری یکی از موتورهای اولیه قرار گرفتن در معرض خطر و آسیب‌پذیری اجتماعی متفاوت است، با این وجود، محرک‌های توسعه شهری به ندرت در کار بر روی سازگاری با اقلیم یا حاکمیت تاب‌آوری به صراحت مورد بررسی قرار می‌گیرند. هنگامی که ضرورت رشد اقتصادی و فضایی شهری به عنوان یک امر داده شده در نظر گرفته شود، مکانیسم‌هایی که آن را تداوم می‌بخشد، کشف نشده و بدون تردید باقی می‌ماند. عدم توجه به این گونه سازوکارها و به ویژه سیاست کاربری اراضی شهری می‌تواند منجر به برنامه‌ریزی ناکارآمد و ناسازگاری شود (ایکین و همکاران، ۲۰۲۲). توسعه پایدار مستلزم آن است که الگوهای توسعه‌ای که نیازهای نسل کنونی را برآورده می‌کند به

نیازهای نسل‌های آینده آسیب نرساند. توسعه پایدار نه تنها مستلزم پایداری منابع طبیعی و محیط زیست است، بلکه بر رفاه پایدار انسانی و شادی ساکنین نیز تاکید دارد. توسعه پایدار شهری را می‌توان به راحتی در مقیاس محلی به دست آورد. بهره‌وری توسعه پایدار شهری (USDE) نشان دهنده کارایی مربوط به رفاه انسانی و منابع و ورودی‌های زیست محیطی در یک سیستم شهری است (یان و همکاران، ۲۰۱۸). بر اساس تحقیقات اخیر، پیوندهای اجتماعی، اقتصادی و سیاسی درون شهرها با تغییرات اساسی روبرو بوده است. با توجه به رشد و توسعه کلان شهرها و همچنین افزایش مشکلات آنها، امروزه در بسیاری از کشورهای توسعه یافته و حتی در تعدادی از جوامع درحال توسعه، البته با شدت و شفافیت کمتر، امور محلی و مدیریت شهری یک رده حکومتی ویژه و نسبتاً مستقل در کل نظام حکومتی محسوب می‌شود. اما در ایران، سیستم مدیریت شهری و شهرداری، نه تنها به عنوان یک سطح و رده فضایی مستقل مدیریتی محسوب نمی‌شود، بلکه کاملاً وابسته و تحت نظارت دولت مرکزی و واحدهای تابعه آن قرار دارد. از مهمترین اهرم‌های اصلی موفقیت در اداره شهرها، هماهنگی میان سازمان‌های ذیربط است. در واقع، تعدد سازمانها و نهادهای اداره‌کننده شهر و اداره بخشی شهر بدون وجود هماهنگی، موجب سردرگمی و اتلاف منابع شهر و ناموفق بودن اداره آن است. به همین علت پیاده کردن مدیریت یکپارچه، از طریق ایجاد هماهنگی میان نهادهای مرتبط، راه‌حلی برای بهبود مدیریت در نظر گرفته می‌شود (توکلی نیا و همکاران، ۱۴۰۰). اداره مطلوب شهرها و به ویژه کلانشهرها بدون مدیریت یکپارچه شهری امکانپذیر نمی‌باشد. مدیریت یکپارچه شهری در واقع نگاهی سیستمی است که از نگاه استراتژیک سرچشمه می‌گیرد. بر اساس مطالعات صورت گرفته به دلیل نبود یک قانون جامع شهری یا نظام برنامه‌ریزی

در شهرها و شهرداریها، در چند دهه گذشته کوشش و اقداماتی در جهت تهیه طرح های توسعه در ابعاد مختلف صورت گرفته است؛ با این وجود همه طرح های تهیه شده ادعای رعایت و به کارگیری طرح های فرادست و پایندست و همچنین توجه به کلیه نکات مهم در برنامه ریزی استراتژیک را دارند ولی عدم موفقیت آنها در رسیدن به اهداف تعیین شده نشان دهنده این واقعیت است که این طرح ها در مرحله برنامه ریزی، اجرا و ارزیابی به طور سیستمی با موفقیت روبرو نبوده اند. در واقع می توان گفت به یکپارچگی، پیچیدگی و شرایط تحقق طرح ها و خصوصاً منطق مورد نیاز جهت تدوین مدل برنامه ریزی توجهی نشده است. شواهد نشان داده است سازمانهای عمومی مانند شهرداری ها، به ویژه در کشورهای توسعه یافته، به صورت فزاینده ای از اصول و مفاهیم مدیریت استراتژیک استفاده می کنند تا بتوانند بر میزان اثربخشی و کارایی خود بیفزایند. در صورتیکه استراتژیست ها در سازمان های عمومی ایران در مقایسه با هم ردیفان خود از استقلال و آزادی عمل کمتری برخوردارند. استراتژیست ها، برای تغییر در مأموریت سازمان یا تجدیدنظر در اهداف بلندمدت آن محدودیت دارند. اغلب قانونگذاران و سیاستمداران هستند که به تصمیم گیری و تخصیص منابع در سطوح کلان سازمانی پرداخته و به صورت مستقیم یا غیرمستقیم، اعمال کنترل می نمایند. در این صورت مسائل رنگ سیاسی به خود می گیرد و سلايق افراد حکم فرما می شود (رجا کینینگیس^۱، ۲۰۱۵). امروزه انطباق نیازهای شهروندان با منابع طبیعی و شهری یک از دغدغه های دولت ها می باشد (مردانش و عابدی فر، ۱۴۰۰). راهبرد توسعه شهر، ماهیتی استراتژیک داشته و برای سامان دادن به اقدامات لازم در راستای دستیابی به اهداف خود فعالیت می کند، و بر مشارکت شهروندان در کل فرآیند تاکید دارد و می کوشد با

ایجاد ساختار اعتماد و ارتباط بین گروه های مختلف (به مثابه سازوکاری اجتماعی) ضمن شناسایی قابلیت ها و فرصت های توسعه، مردم را تشویق کند به منظور اینکه با دیدی متفاوت در جهت توسعه شهرشان گام بردارند. همچنین مراجع محلی در مراحل مختلف فرایند، با برگزاری جلسات مشاوره و ارائه گزارش، از تجربیات و نظریات شهروندان استفاده و با آگاه سازی آن ها، از فرایند و نتایج کار، مشارکت بیشتر آن ها را ضمانت می کنند. استراتژی توسعه شهری بر اساس تعریف بانک جهانی، به شرح زیر تعریف می گردد: "فرایندی است که با مداخله و مالکیت ذینفعان محلی برای تدوین چشم اندازی جامع برای شهر خود ایجاد می شود. این فرایند در برگزیده تحلیل آرمان های شهر در زمینه توسعه اقتصادی و اجتماعی و کاهش فقر، تعیین اولویت ها برای سرمایه گذاری و حمایت های توسعه ای و اجرای این چشم انداز از طریق اقدامات مشارکتی است" (پاک و رحیمی، ۱۴۰۰). در عصر حاضر با توجه به کم رنگ شدن مرزهای اقتصادی، رقابت ابعاد گسترده ای در سطح بین المللی پیدا کرده است. تلاش جهت ارتقا بهره وری اساس این رقابت است. ارتقای بهره وری موجب توسعه و پیشرفت شده و جوامع مختلف جهت افزایش بهره وری سرمایه گذاری های فراوانی انجام می دهند. بنابراین توسعه پایدار شهرها در کشورهای در حال توسعه به نیازی تبدیل شده است که توجه به آن از الزامات هر جامعه است. بهبود و ارتقای بهره وری شهری از موضوعات مهم و ارزشمند مدیریت شهری است و توسعه شهری با رویکرد بهره وری از اهداف مدیران شهری می باشد. در واقع ارتقای بهره وری شهری از شاخص های توسعه در همه زمینه های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و روانی شهروندان در نظر گرفته می شود. همچنین با تغییر رویکرد، نگرش دقیق و مبتنی بر علم و درایت به مفهوم بهره وری و اجرای آن می توان گامی موثر در جهت

¹ Rejkiningsih

اصفهان با وزن ۰/۷۶ رتبه دوم و منطقه ۱ شهر اصفهان با وزن صفر رتبه سوم را به خود اختصاص دادند.

صادقی و همکاران (۱۳۹۵)، تحقیقی با عنوان " نقش بهره‌وری شهری در توسعه پایدار شهری" ارائه دادند. در این تحقیق نقش بهره‌وری شهری در توسعه پایدار شهری مورد بررسی قرار گرفته است. بهره‌وری شهری یکی از موضوعات مهم و با ارزش در مدیریت شهری بوده و توسعه شهری با رویکرد بهره‌وری مدیران شهری و دولت مردان بوده است. بهره‌وری شهری به عنوان یکی شاخص های توسعه در زمینه های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی، روانی و آرامشی شهروندان در نظر گرفته می شود. همچنین با تغییر رویکرد، نگرش دقیق و مبتنی بر علم و درایت به مفهوم بهره‌وری اجرای آن می توان گامی موثر در جهت رسیدن به اهداف از پیش تعیین شده برداشت.

وانگ و همکاران^۱ (۲۰۲۲)، تحقیقی با عنوان " ارزیابی تأثیر سیاست شهر هوشمند بر بهره‌وری کل عوامل سبز شهری: شواهدی از چین" ارائه دادند. این مطالعه پنج نتیجه کلیدی را تولید کرد. (۱) SCP می تواند به طور قابل توجهی GTFP شهری را در چین ترویج کند، و یک سری از بررسی های استحکام اعتبار این یافته را تأیید کرد. (۲) یک اثر سرریز فضایی مثبت SCP بر GTFP در شهرهای غیر آزمایشی همسایه وجود داشت، در حالی که اثر سرریز در شهرهای آزمایشی همسایه ضعیف بود. (۳) در میان شهرهای چین ناهمگونی وجود داشت، با تأثیر تبلیغاتی SCP بر GTFP در شهرهای شرقی، ابرشهرها، شهرهای غیرمبتنی بر منابع و شهرهایی با سطوح بالای سرمایه انسانی، توسعه مالی و اطلاعات و ساخت زیرساخت های ارتباطی (۴) نتایج

رسیدن به اهداف از پیش تعیین شده برداشت (صادقی و همکاران، ۱۳۹۵).

پیشینه پژوهش

در این خصوص محققین متعددی به تحقیق پرداخته‌اند. **سلطانی نبی پور (۱۴۰۰)**، تحقیقی با عنوان " بررسی رابطه بین الگوی مدیریت استراتژیک شهری و اثربخشی مدیریت شهری در بین کارکنان منطقه دوم شهرداری تهران" ارائه داده است. یافته ها نشان داد الگوی مدیریت استراتژیک شهری بر اثربخشی مدیریت تأثیر داشته است. و اینکه رابطه بین عوامل محیط داخلی و خارجی، فرهنگ سازمانی، دانش سازمانی، اندازه سازمانی و توسعه منابع سازمانی بر الگوی مدیریت استراتژیک شهری تأیید شده است.

گل آمیز و سلطانی (۱۳۹۹)، تحقیقی با عنوان " شناسایی و تحلیل ابعاد و شاخص‌های توسعه پایدار گردشگری شهری (مطالعه موردی: مناطق ۱، ۳ و ۵ شهر اصفهان)" ارائه دادند. بر اساس نظر متخصصین در حوزه شناسایی شاخص های توسعه پایدار گردشگری شهری در شهر اصفهان، در کل ۵ بعد و ۱۱۲ شاخص شناسایی شد که به ترتیب برای بعد اقتصادی ۳۵ شاخص، برای بعد فرهنگی اجتماعی ۲۹ شاخص، برای بعد زیست محیطی ۲۲ شاخص، برای بعد زیرساختی ۱۶ شاخص و برای بعد مدیریتی ۱۰ شاخص شناسایی و مورد ارزیابی قرار گرفت. جهت اولویت بندی مناطق سه گانه شهر بر اساس ابعاد توسعه پایدار گردشگری شهری، نظر کارشناسان در ارتباط با اهمیت هر یک از ۵ بعد مورد تأیید در مصاحبه پرسیده شده و بر اساس میانگین نظراتشان، از روش مقایسه زوجی بین ۵ بعد در نرم افزار Expert Choice انجام پذیرفت. وزن هر کدام از معیارها محاسبه گردیده و با انجام معادلات مرتبط به مدل ویکور منطقه ۳ شهر اصفهان با وزن ۱ رتبه اول، منطقه ۵ شهر

پژوهش حاضر سعی دارد تا مولفه‌های موثر بر شکل‌گیری مدیریت استراتژیک را در بهره‌وری ابعاد توسعه شهری مورد بررسی و تحقیق قرار دهد و پس از استخراج مولفه‌های شکل‌گیری مدیریت استراتژیک که مناسب برای ارتقای بهره‌وری توسعه شهری باشد را مشخص نموده و با تاکید بر بهره‌وری ابعاد توسعه شهری به ارزیابی مؤلفه‌های شکل‌گیری مدیریت استراتژیک پردازد.

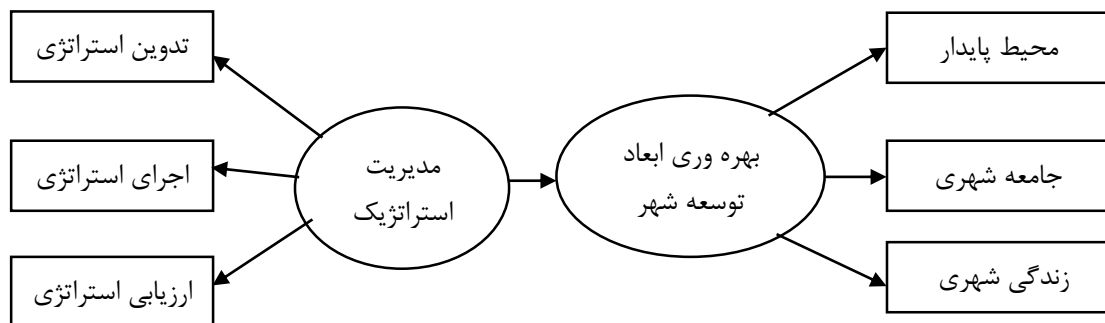
رگرسیون یک مدل اثر میانجی نشان داد که SCP می‌تواند GTFP را از طریق نوآوری فن‌آوری، ارتقاء ساختار صنعتی و بهینه‌سازی تخصیص منابع ارتقا دهد. (۵) سیاست شهر هوشمند GTFP شهری را عمدتاً با بهبود کارایی فنی به جای پیشرفت فناوری بهبود بخشید. این نتایج از نظر نظری و عملی اهمیت زیادی برای دولت چین دارد و می‌تواند برای تغییر حالت توسعه شهری گسترده و دستیابی به توسعه با کیفیت بالا مورد استفاده قرار گیرد.

سورسن و همکاران^۱ (۲۰۲۱)، تحقیقی با عنوان "چارچوب مدیریت داده برای برنامه ریزی استراتژیک شهری با استفاده از زیرساخت سبز-آبی" ارائه داده اند. یافته‌ها نشان داد توسعه سیستم‌های مدیریت داده‌های شهری سراسری که بخش‌ها و رشته‌ها را برای اطمینان از مدیریت کارآمد محیط شهری ایجاد می‌کند و می‌تواند از مشارکت شهروندان برای جمع‌آوری و دسترسی به داده‌های مرتبط حمایت کنند.

گروت و همکاران^۲ (۲۰۲۱)، تحقیقی با عنوان "تأثیر سیاست‌های حمل و نقل استراتژیک بر سیستم‌های مدیریت ترافیک شهری آینده" ارائه دادند. این تحقیق سهم مهمی در استخراج گسترده وسیعی از مسائل مرتبط با ارائه سیاست‌های حمل و نقل استراتژیک و درک اینکه چگونه این مسائل بر الزامات LGAها برای سیستم‌های UTC آینده تأثیر می‌گذارد، دارد. هم‌راستایی قابلیت‌های آینده سیستم UTC با الزامات LGAها، اجرای مؤثرتر سیاست‌های حمل‌ونقل شهری استراتژیک را در سراسر جهان امکان‌پذیر می‌سازد و امکان تحقق مزایای جامعه مرتبط با این سیاست‌ها را فراهم می‌کند.

² Grote & et.al

¹ Sörensen & et.al

شکل ۱. مدل پژوهش

- محیط شهری پایدار شامل شاخص‌های:
 - میزان حفاظت از زیست بوم‌ها و منابع طبیعی در شهر
 - میزان حمایت از منابع و چشم اندازهای طبیعی از قبیل وضع آیین نامه‌ها در شهر
 - میزان انتشار آلاینده‌های آب و هوایی در شهر
 - میزان تخریب کاربری‌های بکر و طبیعی برای توسعه کالبدی شهر
 - میزان استفاده از منابع تجدیدشونده مثل انرژی‌های خورشیدی و بادی و . . .
- میزان علاقه اجتماعی به مشارکت در طرح‌های توسعه شهری
- میزان همبستگی اجتماعی برای محافظت از منابع، میراث فرهنگی و تاریخی شهر
- زندگی شهری پایدار شامل شاخص‌های:
 - میزان سرمایه‌گذاری روی ایجاد مکان‌های مفرح و شادی آور در شهر
 - وجود مکان‌های یادمانی-گردشگری در محیط شهر
- جامعه شهری پایدار شامل شاخص‌های:
 - میزان همبستگی و وفاق اجتماعی شهروندان در برابر مسائل مشارکتی
 - میزان مشارکت اجتماعی در برابر حوادث و بحران-های احتمالی در شهر
 - میزان اعتماد اجتماعی به مدیریت و برنامه‌ریزی شهری
- میزان سرمایه‌گذاری روی ایجاد مکان‌های مفرح و شادی آور در شهر
- میزان حمایت از سرزندگی اجتماعی از طریق ساخت مکان‌های تفریحی و رفاهی
- میزان برخورداری از محلات سرزنده و هویت بخش اجتماعی
- میزان حمایت از سلامتی و ایمنی اجتماعی در فضاهای شهری

سؤالات پژوهش

- ۱) آیا بین تدوین استراتژی و مؤلفه‌های بهره‌وری ابعاد توسعه شهری (محیط پایدار، جامعه شهری پایدار و زندگی شهری پایدار) رابطه وجود دارد؟
- ۲) آیا بین اجرای استراتژی و مؤلفه‌های بهره‌وری ابعاد توسعه شهری (محیط پایدار، جامعه شهری پایدار و زندگی شهری پایدار) رابطه وجود دارد؟
- ۳) آیا بین ارزیابی استراتژی و مؤلفه‌های بهره‌وری ابعاد توسعه شهری (محیط پایدار، جامعه شهری پایدار و زندگی شهری پایدار) رابطه وجود دارد؟
- ۴) آیا بین هریک از مؤلفه‌های شکل‌گیری فرایند مدیریت استراتژیک با کل مؤلفه‌های بهره‌وری ابعاد توسعه شهری رابطه وجود دارد؟
- ۵) آیا بین هریک از مؤلفه‌های بهره‌وری ابعاد توسعه شهری با کل مؤلفه‌های شکل‌گیری فرایند مدیریت استراتژیک رابطه وجود دارد؟

با توجه به اینکه پرسشنامه‌های مذکور محقق ساخته‌اند، برای تعیین روایی صوری و محتوایی آنها از نظرات متخصصان و اساتید مربوطه بهره گرفته شده است. برای سنجش پایایی و سازگاری ابزار سنجش از آلفای کرونباخ استفاده شده است که در جدول (۱) نتایج آن نشان داده شده است. با توجه به این که ضریب آلفا بیش از ۰/۸ می‌باشد، می‌توان گفت که پایایی شاخص‌های مورد نظر ایده آل است.

جدول ۱. پایایی و سازگاری درونی ابزار سنجش

متغیرهای تحقیق	میزان ضریب آلفای کرونباخ
تدوین استراتژی	۰/۸۹
اجرای استراتژی	۰/۹۰
ارزیابی استراتژی	۰/۸۸
مدیریت استراتژیک	۰/۸۴
محیط پایدار	۰/۸۰
جامعه شهری پایدار	۰/۹۱
زندگی شهری پایدار	۰/۸۴
بهره‌وری ابعاد توسعه شهری	۰/۸۳

روش پژوهش

نوع این پژوهش کاربردی و روش آن توصیفی - همبستگی می‌باشد. جامعه آماری پژوهش را کلیه شهروندان، مدیران و مسئولان حوزه شهری شهر اصفهان تشکیل داده‌اند. و با تخصیص مناسب بر اساس حجم جمعیتی آنها و مطابق فرمول تعیین حجم نمونه کوکران، با سطح اطمینان ۰/۹۵ و میزان تجانس جامعه (p) ۰/۷، ۳۲۲ نفر انتخاب گردید و از آنها پرسش شد. ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه محقق ساخته مدیریت استراتژیک و پرسشنامه محقق ساخته بهره‌وری ابعاد توسعه شهری بوده که هر دو پرسشنامه بر اساس مطالعه مبانی نظری و در طیف لیکرت تنظیم و مورد استفاده قرار گرفتند.

برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم افزارهای آماری spss و Amos graphics، آزمون‌های تحلیل رگرسیون، تحلیل مانوا و مدل معادله ساختاری استفاده شده است.

نتایج پژوهش

یافته‌های مربوط به ضریب رگرسیون تأثیر مؤلفه‌های شکل‌گیری مدیریت استراتژیک بر مؤلفه‌های بهره‌وری ابعاد توسعه شهری در جداول ۲ تا ۴ نشان داده شده است.

جدول ۲. نتایج ضریب رگرسیون تأثیر تدوین استراتژی بر مؤلفه‌های بهره‌وری ابعاد توسعه شهری

منبع	خطای معیار	ضریب رگرسیون	ارزش t	ضریب تعیین	سطح معناداری
محیط پایدار	۰/۱۵	۰/۳۰	۴/۴۶	۰/۷۱	۰/۰۰۱
جامعه شهری پایدار	۰/۱۳	۰/۵۲	۶/۸	۰/۷۱	۰/۰۰۱
زندگی شهری پایدار	۰/۲۴	۰/۰۴	۰/۷۵	۰/۷۱	۰/۴۴

آمده، پیاده‌سازی تدوین استراتژی می‌تواند موجب ارتقای محیط پایدار و جامعه شهری پایدار در توسعه شهر شود. ضریب تعیین نشان می‌دهد ۰/۷۱ از تغییرات در نمرات دو مؤلفه محیط پایدار و جامعه شهری پایدار تحت تأثیر شکل‌گیری استراتژی قرار دارد.

در پاسخ به سوال اول، نتایج جدول شماره ۲ نشان می‌دهد تدوین استراتژی بر محیط پایدار و جامعه شهری پایدار با $(P= ۰/۰۰۱)$ تأثیر دارد؛ درحالی‌که بر مؤلفه زندگی شهری پایدار با $(P= ۰/۴۴)$ تأثیرگذار نیست. بر اساس نتایج بدست

جدول ۳. نتایج ضریب رگرسیون تأثیر اجرای استراتژی بر مؤلفه‌های بهره‌وری ابعاد توسعه شهری

منبع	خطای معیار	ضریب رگرسیون	ارزش t	ضریب تعیین	سطح معناداری
محیط پایدار	۰/۱۶	۰/۲۹	۳/۳۸	۰/۵۵	۰/۰۰۱
جامعه شهری پایدار	۰/۱۳	۰/۴۱	۴/۳۴	۰/۵۵	۰/۰۰۱
زندگی شهری پایدار	۰/۲۵	۰/۰۹	۱/۳۰	۰/۱۰	۰/۱۶

جامعه شهری پایدار در توسعه شهر شود. ضریب تعیین نشان می‌دهد ۰/۵۵ از تغییرات در نمرات دو مؤلفه محیط پایدار و جامعه شهری پایدار تحت تأثیر شکل‌گیری استراتژی قرار دارد.

در پاسخ به سوال دوم، نتایج جدول ۳ نشان می‌دهد که اجرای استراتژی محیط پایدار و جامعه شهری پایدار با $(P= ۰/۰۰۱)$ تأثیر دارد؛ درحالی‌که بر مؤلفه زندگی شهری پایدار با $(P= ۰/۱۶)$ تأثیرگذار نیست. بر اساس نتایج بدست آمده، پیاده‌سازی تدوین استراتژی می‌تواند موجب ارتقای محیط پایدار و

جدول ۴. نتایج ضریب رگرسیون تأثیر ارزیابی استراتژی بر مؤلفه‌های بهره‌وری ابعاد توسعه شهری

منبع	خطای معیار	ضریب رگرسیون	ارزش t	ضریب تعیین	سطح معناداری
محیط پایدار	۰/۱۰	۰/۱۷	۲/۰۶	۰/۵۸	۰/۰۳
جامعه شهری پایدار	۰/۰۸	۰/۵۸	۶/۴۷	۰/۵۸	۰/۰۰۱
زندگی شهری پایدار	۰/۱۶	۰/۰۹	۰/۳۰	۰/۰۹	۰/۷۰

ارتقای محیط پایدار و جامعه شهری پایدار در توسعه شهر
شود. ضریب تعیین نشان می‌دهد ۰/۵۸ از تغییرات در نمرات
دو مؤلفه محیط پایدار و جامعه شهری پایدار تحت تأثیر
شکل‌گیری استراتژی قرار دارد.

در پاسخ به سوال سوم، نتایج جدول ۴ نشان می‌دهد که
ارزیابی استراتژی محیط پایدار با $(P=0/03)$ و جامعه شهری
پایدار با $(P=0/001)$ تأثیر دارد؛ درحالی‌که بر مؤلفه زندگی
شهری پایدار با $(P=0/70)$ تأثیر گذار نیست. بر اساس نتایج
بدست آمده، پیاده‌سازی تدوین استراتژی می‌تواند موجب

جدول ۵. نتایج تحلیل مانوای رابطه بین هریک از مؤلفه‌های شکل‌گیری مدیریت استراتژیک با کل مؤلفه‌های بهره‌وری ابعاد توسعه
شهری

شکل‌گیری مدیریت استراتژیک	لامبدای ویلیکز	ضریب f	درجه آزادی	سطح معناداری	میزان اشتراک	توان آماری
تدوین استراتژی	۰/۷۵	۲۰/۰۱	۳	۰/۰۰۱	۰/۲۲	۰/۹۷
اجرای استراتژی	۰/۹۷	۱/۱۵	۳	۰/۲۸	۰/۰۹	۰/۷۳
ارزیابی استراتژی	۰/۹۱	۵/۱۰	۳	۰/۰۰۲	۰/۱۷	۰/۹۱

مؤلفه‌های بهره‌وری ابعاد توسعه شهری وجود دارد $(P=0/002)$
 $(P=)$ و میزان اشتراک ۰/۱۷ است. ولی بین اجرای
استراتژی، رابطه معنی داری با کل مؤلفه‌های بهره‌وری ابعاد
توسعه شهری وجود ندارد $(P=0/28)$ و میزان اشتراک ۰/۰۹
است.

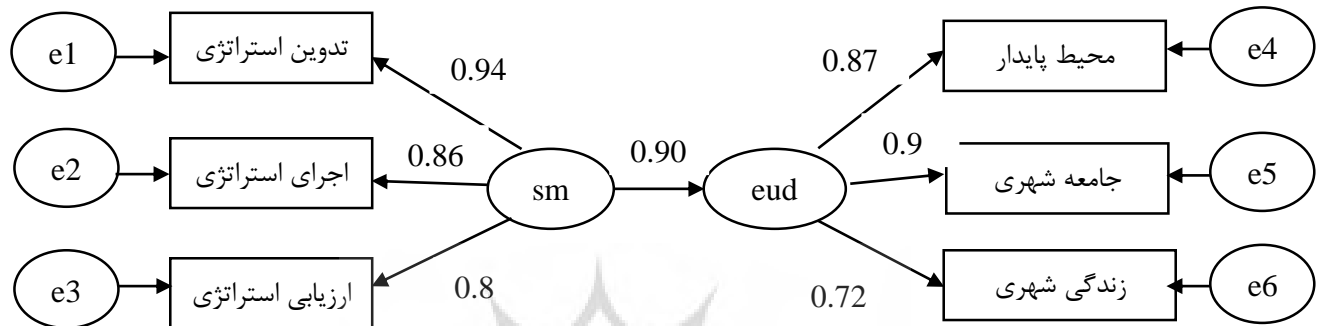
در پاسخ به سوال چهارم، ضرایب f در جدول شماره ۵ نشان
می‌دهد که رابطه مثبت و معنی داری بین تدوین استراتژی با
کل مؤلفه‌های بهره‌وری ابعاد توسعه شهری وجود دارد
 $(P=0/001)$ و میزان اشتراک ۰/۲۲ است. همچنین
رابطه مثبت و معنی داری بین ارزیابی استراتژی با کل

جدول ۶. نتایج تحلیل مانوای رابطه بین هریک از مؤلفه‌های بهره‌وری ابعاد توسعه شهری با کل مؤلفه‌های شکل‌گیری مدیریت
استراتژیک

مؤلفه‌های بهره‌وری ابعاد توسعه شهری	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	ضریب f	سطح معناداری	میزان اشتراک	توان آماری
محیط پایدار	۴۶۷۵/۱۲۲	۳	۱۵۵۲/۳۱	۱۱۱/۲۳	۰/۰۰۱	۰/۶۱	۰/۹۷
جامعه شهری پایدار	۸۸۳۰/۲۳	۳	۲۹۳۷/۳۵	۱۵۱/۲۶	۰/۰۰۱	۰/۶۹	۰/۹۸
زندگی شهری پایدار	۷۱۹/۱۵۲	۳	۲۳۳/۶۵	۴۲/۲۵	۰/۰۰۱	۰/۳۸	۰/۹۶

پایدار با ($P=0/001$) و میزان اشتراک $0/38$ با کل مؤلفه‌های شکل‌گیری مدیریت استراتژیک رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد و توان آماری ($0/97$ ، $0/98$ و $0/96$) نشان از کفایت حجم نمونه برای آزمون این فرضیه‌ها می‌باشد.

در پاسخ به سوال پنجم، یافته‌های جدول ۶ نشان می‌دهد که بین هر سه مؤلفه بهره‌وری ابعاد توسعه شهری یعنی محیط پایدار با ($P=0/001$) و میزان اشتراک $0/61$ ، جامعه شهری پایدار با ($P=0/001$) و میزان اشتراک $0/69$ ، زندگی شهری

شکل ۲. مدل معادله ساختاری تأثیر فرایند مدیریت استراتژیک بر مؤلفه‌های بهره‌وری ابعاد توسعه شهری

جدول شماره ۷. برآورد انجام شده برای برآورد تفاوت معناداری پارامترها با مقدار صفر

P- سطح معنی‌داری value	نسبت بحرانی CR	برآورد		نوع پارامتر
		غیر استاندارد	استاندارد	
0/000	۱۶/۸۶۱	0/۳۶	0/۹۰	گاما
0/000	۲۰/۰۹۸	0/۷۵	0/۹۴	لامدای x
0/000	۱۹/۲۴۷	0/۵۱	0/۸۶	
0/000	۱۹/۲۴۷	0/۵۱	0/۸۴	
0/000	۲۰/۵۶۶	۱/۳۱	0/۸۷	لامدای y
0/000	۱۲/۶۶۰	0/۴۰	0/۹۴	
0/000	۱۲/۶۶۰	0/۴۰	0/۷۲	

صفر دارای تفاوت بوده و مقدار بالاتر از ۰/۷ برای کلیه آنها حاکی از دقت بالای اندازه‌گیری متغیرهای پنهان تعریف شده در مدل است. در مجموع نتایج نشان می‌دهد معرف تدوین استراتژی برای مدیریت استراتژیک با لامدای X (۰/۹۴) و معرف جامعه شهری پایدار برای بهره‌وری ابعاد توسعه شهری با لامدای Y (۰/۹۴) دارای وزن بالاتری هستند.

همانطور که در شکل شماره ۲ و جدول ۷ مشاهده می‌شود مقدار ضریب گامای استاندارد بین (sm^1) یعنی شکل‌گیری مدیریت استراتژیک و (eut^2) یعنی بهره‌وری ابعاد توسعه شهری $\Gamma = 0/90$ است که نشان دهنده میزان اثر مثبت ۹۰ درصدی فرایند مدیریت استراتژیک بر مؤلفه‌های بهره‌وری ابعاد توسعه شهری بوده است. بارهای عامل محاسبه شده (پارامترهای لامدای X و Y) نیز همگی با

جدول ۸ شاخص‌های برازش مدل عاملی تأییدی مرتبه اول برای سنجش رابطه بین مدیریت استراتژیک و وری ابعاد توسعه شهری

مدل تدوین شده 8df=	شاخص			شاخص
	دامنه قابل قبول	معادل فارسی	علامت اختصاری	
۰/۹۸	۰/۹۰-۱	شاخص برازش تطبیقی	CFI	تطبیقی
۰/۹۸	۰/۹۰-۱	شاخص توکر-لویس	TLI	
۰/۵۱	۰/۵۰-۱	شاخص برازش هنجار شده مقتصد	PNFI	مقتصد
۰/۵۲	۰/۵۰-۱	شاخص برازش تطبیقی مقتصد	PCFI	
۰/۰۲۸	۰-۰/۰۸	ریشه میانگین مربعات خطای برآورد	RMSEA	
۰/۹۷	۰/۹۵-۱	شاخص نیکویی برازش	GFI	مطلق
۰/۹۵	۰/۹۵-۱	شاخص نیکویی برازش اصلاح شده	AGFI	
۳/۸	وابسته به حجم نمونه	مقدار کای اسکوتر	Chi-Square	مطلق
۰/۳۰	وابسته به حجم نمونه	سطح معناداری	p-Value	

کواریانس مشاهده شده با ماتریس کواریانس باز تولید شده فاقد تفاوت معنادار به لحاظ آماری است که به طور ضمنی حاکی از مناسب بودن پارامترهای آزاد تعریف شده در مدل است.

طبق جدول شماره ۸ مقایسه شاخص‌های برازش برای ارزیابی کلیت مدل تدوین شده با نقاط برش برای هر یک از آنها نشان می‌دهد که در مجموع داده‌های گردآوری شده، مدل تدوین شده را مورد تأیید و حمایت قرار می‌دهند. سطح معناداری ۰/۳۰ برای کای اسکوتر مدل نیز نشان می‌دهد که ماتریس

² Efficiency of urban development dimensions

¹ Strategic Management

بحث و نتیجه‌گیری

توسعه مفهومی گریزناپذیر برای تحولات بشری در دنیای پیرامون خود برای دستیابی به رفاه و آسایش متعالی است. شهرها، سهم و نقشی کلیدی در توسعه اقتصادی و اجتماعی کشورها داشته و عاملی تعیین‌کننده در وضعیت اقتصادی آینده آنها به شمار می‌روند. در کنار این موارد، پیچیدگی سیستم‌های شهری و ناکارآمدی روش‌های سنتی که راه‌حل‌های موردی ارائه می‌دهند و ناتوانی این روش‌ها در پاسخگویی به نیازها و مشکلات چندبعدی موجود، باعث شده است بسیاری از شهرهای در حال توسعه، بدون داشتن برنامه صحیح و همه‌جانبه، در شرایط نابسامانی قرار گرفته و با گسترش بی‌رویه فقر و آینده‌ای نامعلوم مواجه باشند. برای رویارویی با این چالش‌های نوین چاره‌ای نیست مگر آنکه با راهبردهایی مناسب، به اتخاذ برنامه‌ریزی برای آینده و به‌صورت آگاهانه دست زد. تأثیرگذاری مدیریت استراتژیک در بهره‌وری ابعاد توسعه شهر برنامه‌ای است که می‌تواند در این فرایند حساس، در انجام تصمیم‌گیری و اجرای آن ما را یاری کند. استفاده از این برنامه در مورد شهرهای واقع در کشورهای در حال توسعه با در نظر گرفتن اینکه نظام برنامه‌ریزی و مدیریت توسعه شهری در این کشورها از دوباره کاری، تمرکز بیش از حد، ناکارایی، بی‌توجهی به نقش مردم در طرح‌ریزی شهری، کمبود منابع مالی و انسانی، در نهایت طرحی ایستا برای هویتی پویا است، اهمیت استفاده از آن را دوچندان می‌نماید. بر این اساس، هدف پژوهش حاضر بر مبنای ارزیابی مؤلفه‌های موثر بر شکل‌گیری مدیریت استراتژیک در بهره‌وری ابعاد توسعه شهر قرار گرفته و نتایج حاصل از بررسی سؤالات به شرح زیر ارائه می‌گردد:

در پاسخ به پرسش اول پژوهش، یافته‌ها نشان می‌دهد تدوین استراتژی، بر محیط پایدار و جامعه شهری پایدار (از

مؤلفه‌های بهره‌وری ابعاد توسعه شهر) تأثیر دارد درحالیکه بر مؤلفه زندگی شهری پایدار تأثیرگذار نیست. بنابر نتایج حاصله پیاده‌سازی گام تدوین استراتژی می‌تواند موجب ارتقای محیط پایدار و جامعه شهری پایدار شود. زندگی شهری پایدار شامل سرمایه‌گذاری، حمایت و ایجاد مکان‌های مفرح و تفریحی در سراسر شهر است. اگر نگاهی کارشناسانه به ساختارهای شهری و منابع انسانی موجود در آن ببینیم می‌بینیم که با وجود نیروهای متخصص و آگاه به علم استراتژیکی روز، و آمادگی ساختارهای حرفه‌ای، زمینه برای ارتقای محیط پایدار (شامل برنامه‌ریزی برای حفاظت و حمایت از منابع طبیعی و زیست‌بوم‌ها) و جامعه شهری پایدار (شامل مشارکت و همبستگی اجتماعی)، در مرحله تدوین استراتژی بالا است؛ اما اینکه زندگی شهری پایدار به عنوان مبنای مکان‌هایی برای تفریح و شادی در این بین مظلوم مانده و توجه زیادی به آنها نمی‌شود؛ عنایت ویژه مسئولین امر را می‌طلبد. طبق تئوری‌های موجود لازم است ذی‌نفعان در تمام مراحل فرایند مدیریت استراتژیک، به صورت فعال مشارکت کنند که با یک بررسی، بی‌توجهی به این موضوع آشکار بوده و بخشی از آن را شاید بتوان عدم تفکرهای مثبت لازم در تمرکز و توجه به این مسئله در برخی از کارگزاران شهری دانست.

در پاسخ به پرسش دوم پژوهش، یافته‌ها نشان می‌دهد که اجرای استراتژی بر محیط پایدار و جامعه شهری پایدار (از مؤلفه‌های بهره‌وری ابعاد توسعه شهر) تأثیر دارد درحالیکه بر مؤلفه زندگی شهری پایدار تأثیرگذار نیست. بنابر نتایج حاصله پیاده‌سازی گام اجرای استراتژی می‌تواند موجب افزایش ارتقای محیط پایدار و جامعه شهری پایدار شود. مطالعات نشان داده که سازمان‌های ما گاهی اوقات در مرحله تدوین استراتژی موفق عمل می‌کنند اما اغلب دلایل

در پاسخ به سؤال چهارم، یافته‌ها نشان می‌دهد که رابطه مثبت و معنی‌داری بین تدوین و ارزیابی استراتژی با کل مؤلفه‌های بهره‌وری ابعاد توسعه شهری وجود دارد. اما طبق یافته‌ها، بین اجرای استراتژی رابطه معنی‌داری با کل مؤلفه‌های بهره‌وری ابعاد توسعه شهری وجود ندارد. به نظر می‌رسد در کارگزاری‌ها و سازمان‌های ما به دلیل دارا بودن نیروی انسانی توانمند و علمی، لازم است در مرحله تدوین استراتژی به مواردی مانند بیان آرمان، بیان رسالت، درک ارزش‌ها، تحلیل (نقاط قوت، ضعف، فرصت‌ها و تهدیدها)، تعیین اهداف بلندمدت، ایجاد استراتژی، انتخاب استراتژی و تبعیت از آن توجه شود که این امر اتفاق افتاده و همچنین در مرحله سوم که گام ارزیابی استراتژی بوده و مواردی مانند ارزیابی عملکرد، اتخاذ فعالیتهای اصلاحی، ارزیابی تأثیر تغییرات حاصل شده و بررسی میزان مشارکت‌ها بوده؛ یافته‌ها نشان از آن است که گام ارزیابی استراتژی تأثیر مثبتی بر روی ارتقای بهره‌وری ابعاد توسعه شهر داشته‌اند؛ اما در مرحله اجرای استراتژی که لازم است خط مشی‌های لازم اتخاذ، منابع مالی لازم تعیین، حمایت و انگیزش لازم فراهم و آمادگی برای پذیرش و مشارکت در فرایند تغییر حاصل شود، ضعف‌هایی وجود دارد که علاوه بر اختلال در فرایند اجرای مدیریت استراتژیک تأثیری هم بر بهره‌وری ابعاد توسعه شهری نداشته و رابطه چندان معناداری نشان ندادند.

در پاسخ به سؤال پنجم پژوهش، طبق یافته‌ها باید گفت بین هر سه مؤلفه بهره‌وری ابعاد توسعه شهری، با کل مراحل فرایند مدیریت استراتژیک رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد. برای حرکت به سمت مدیریت استراتژیک باید از دانش و مهارت، تجربیات و اطلاعات، خلاقیت و نوآوری اعضای سازمان‌ها و کارگزاری‌های شهری استفاده شود، اما برای

عدم موفقیت استراتژی‌های مناسب تدوین شده در مرحله اجرا نهفته است. بی‌ثباتی شرایط محیطی، تخصص‌ص و تعهد پایین مجریان، نظارت ملاحظه کارانه، ارتباطات غیررسمی درون و برون سازمانی، عدم ارتباطات صحیح رسمی و انسانی و... می‌تواند به عنوان علل این ناکامی‌ها مورد استفاده قرار گیرد. نتایج نشان از ارتباط بین اجرای استراتژی با محیط پایدار و جامعه شهری پایدار دارد، زیرا هر استراتژی تنظیم شده ای برای موفقیت نیازمند مجریان توانمند و ساختارها و ابزارهای سازمانی لازم است که این موارد تا اندازه‌ای در توسعه شهری مهیا بوده اما بی‌توجهی به زندگی شهری پایدار به عنوان مبنای مکان‌هایی برای تفریح و شادی حتی در مرحله اجرای استراتژی مشهود بوده و نیاز به توجه جدی دارد.

در پاسخ به پرسش سوم پژوهش، یافته‌ها نشان می‌دهد ارزیابی استراتژی، بر محیط پایدار و جامعه شهری پایدار (از مؤلفه‌های بهره‌وری ابعاد توسعه شهر) تأثیر دارد درحالی‌که بر مؤلفه زندگی شهری پایدار تأثیر گذار نیست. بنابر نتایج حاصله پیاده‌سازی گام ارزیابی استراتژی می‌تواند موجب ارتقای محیط پایدار و جامعه شهری پایدار شود. ارزیابی استراتژی‌های تدوین و اجرا شده علاوه بر سنجش میزان موفقیت این مراحل، نقش محیط پایدار و جامعه شهری پایدار را نیز به خوبی روشن می‌سازد که این امر می‌تواند هم به اجرای بهتر استراتژی‌ها و هم به ارتقای بهره‌وری ابعاد توسعه شهری کمک کند. برای ارزیابی کامل روند فعالیت سازمان‌ها بهتر است کارگزاری‌های شهری رویه ای را اتخاذ کنند که ذی‌نفعان و افراد جامعه شهری نیز در این ارزیابی دخیل شوند که در راستای نتایج ۲ فرضیه بالا این امر اتفاق نیفتاده و این افراد در مراحل و مؤلفه‌های شکل‌گیری مدیریت استراتژیک نقش چندانی نداشته‌اند.

می‌باشد. اهمیت و پیشنهادات به کارگیری نتایج حاصل از این مطالعه در کارگزاری‌ها و سازمان‌های توسعه شهری می‌تواند به صورت زیر بیان شود:

- وجود رابطه بین مراحل فرایند مدیریت استراتژیک و ابعاد محیط پایدار و جامعه شهری پایدار، تأییدی بر آشنایی این مراکز با مدیریت استراتژیک و استراتژی محور بودن آنهاست؛ با این حال، ارائه آموزش‌های لازم برای ارتقای این دانش، بازنگری در ساختارهای توسعه شهری و توجه عمده به زندگی شهری پایدار ضروری است.
- در سازمان‌های مرتبط با توسعه شهری، افراد جامعه شهری در مراحل سه گانه فرایند مدیریت استراتژیک، مشارکت فعال دارند که این امر در مراکز ما با بی برنامه‌گی و بی مهری مواجه بوده و لازم است برنامه‌ریزی‌هایی صورت پذیرفته و از این سرمایه اثرگذار در رشد و توسعه ابعاد شهری بهره گرفته شود. می‌توان با شناخت جایگاه افراد در جامعه شهری، تمهیداتی برای دخیل کردن آنها در فرایند تصمیم‌گیری و تدوین استراتژی، به علاوه در اجرا و ارزیابی استراتژی‌ها اندیشید.
- اتخاذ خط مشی‌ها، تأمین منابع مالی لازم، ارائه حمایت و انگیزش لازم و ایجاد آمادگی برای پذیرش و مشارکت در فرایند تغییر برای اجرای مناسب فرایند مدیریت استراتژیک لازم و ضروری است که لازم است در برنامه‌ریزی‌ها کانون توجه باشد.

استفاده از این توانایی‌ها لازم است ساختار مراکز، سیستم‌های سخت افزاری و نرم افزاری، قوانین و مقررات، و سبک‌های مدیریتی متناسب با نیاز تغییر یابند. آنچه لازم به تأکید است این است که توجه به نیازها و خواسته‌های افراد در جامعه شهری و به علاوه مشارکت دادن آنها در فرایند تصمیم‌گیری می‌تواند به اجرای هرچه بهتر مدیریت استراتژیک کمک کند.

طبق نتایج حاصل از یافته‌های مدل معادله ساختاری ارائه شده، کلیات مطالعه مورد تأیید بوده و تأثیرگذاری مراحل فرایند مدیریت استراتژیک بر مؤلفه‌های بهره‌وری ابعاد توسعه شهری بالا بوده است. بهره‌وری ابعاد توسعه شهری (محیط پایدار، جامعه شهری پایدار و زندگی شهری پایدار) مقوله‌ای است که پدید آمدن، ارتقا و حفظ آن در سازمان‌ها و کارگزاری‌ها نیاز به زمان و برنامه‌ریزی دقیق بلندمدت دارد. با یک دید استراتژیک می‌توان گفت برای ارتقا و حفظ هر کدام از مؤلفه‌های سرمایه فکری نیاز به یک برنامه استراتژیک است که مراحل تدوین، اجرا و ارزیابی استراتژی در راستای دستیابی به اهداف را دربرداشته باشد. در بررسی ضرایب لامدای X قوی‌ترین معرف برای مدیریت استراتژیک مرحله تدوین استراتژی است. لازم است گام نخست محکم برداشته شده و با در نظر گرفتن نقاط قوت، ضعف، فرصت‌ها و تهدیدها برای تمام مراحل و مؤلفه‌ها فرایندی موفق طراحی کنیم. طبق نظرات در ساختارهای سازمانی قوی امکان هرگونه رشد و حرکت به سمت تعالی وجود دارد. در ساختارهای با تفکر استراتژیک می‌توان حرکت نظام‌مند به سمت ایجاد، تقویت، نگهداری و بهره بردن از بهره‌وری ابعاد توسعه شهری را انتظار داشت.

نتایج پژوهش حاضر تا حدودی با نتایج پژوهش (احدنژاد و همکاران، ۱۳۹۷) و (حلاجیان و امین شاد، ۱۳۹۴) همسو

مراجع

- از محدودیت‌های تحقیق حاضر می‌توان به تاخیر در همکاری برخی از مسئولین و کارگزاران در جمع‌آوری داده‌ها اشاره نمود. در جهت انجام پژوهش‌های آتی، پیشنهاد می‌گردد مؤلفه‌های مؤثر بر شکل‌گیری مدیریت استراتژیک در سایر حوزه‌ها نظیر توسعه فرهنگ شهر و شهرنشینی و نیز توسعه پایدار گردشگری نیز مورد ارزیابی قرار گیرد.
- احدنژاد، محسن؛ حیدری، محمد تقی؛ تیموری، اصغر؛ طهماسبی مقدم، حسین. (۱۳۹۷). تحلیلی بر شاخص‌های استراتژی توسعه شهری CDS با رویکرد برنامه ریزی استراتژیک (مطالعه موردی: شهر زنجان)، فصلنامه مطالعات عمران شهری، ۲(۵)، ۴-۲۲.
 - حلاجیان، ابراهیم و امین شاد، علی. (۱۳۹۴). شناسایی و تدوین استراتژی‌های مؤثر مدیریت استراتژیک توسعه شهری شهرستان رامسر، مدیریت شهری، ۴۰، ۳۹۹-۴۱۸.
 - Eakin, H., Keele, S., & Lueck, V. (2022). Uncomfortable knowledge: Mechanisms of urban development in adaptation governance. *World Development*, 159, 106056.
 - Golamiz, Mahshad; Soltani, Leila. (2019). Identification and analysis of dimensions and indicators of sustainable development of urban tourism (case study: regions 1

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

- infrastructure. *Journal of Environmental Management*, 299, 113658.
- Soltani Nabipour, Zahra. (2022). Investigating the relationship between the model of strategic urban management and the effectiveness of urban management among the employees of the second district of Tehran municipality, the first international conference on the leap of management sciences, economics and accounting, Sari.
 - Tavakli Nia, Jamila; Imani Jajermi, Hossein; Yadaleh Nia, Hossein. (1400). Analysis of the position of good governance in the performance of urban management (case study: the city of Babol), *Aamish Mohit Magazine*, No. 53.
 - Wang, K. L., Pang, S. Q., Zhang, F. Q., Miao, Z., & Sun, H. P. (2022). The impact assessment of smart city policy on urban green total-factor productivity: Evidence from China. *Environmental Impact Assessment Review*, 94, 106756.
 - Yan, Y., Wang, C., Quan, Y., Wu, G., & Zhao, J. (2018). Urban sustainable development efficiency towards the balance between nature and human well-being: Connotation, measurement, and assessment. *Journal of Cleaner Production*, 178, 67-75.
 - , 3 and 5 of Isfahan city). *Geographical Journal of Tourism Space*, 9(36).
 - Grote, M., Waterson, B., & Rudolph, F. (2021). The impact of strategic transport policies on future urban traffic management systems. *Transport policy*, 110, 402-414.
 - Mardanesh, Guna; Abedi Fard, Leila (1400). Challenges of urban management and the right to the city in policy-making and centralization (Paveh city), *Geography and Human Relations*, 4(1), 145-181.
 - Nouri Hampa, Abu Talib; Parvin, Khairale, Parvin; Habibi, Mohammad Hassan. (2019). The role and place of law in the urban management of Tehran metropolis, *scientific research quarterly, new attitudes in human geography*, 13(1)
 - Pak, Habibullah, Rahimi, Mohammad Mahdi. (2022). Examining and explaining the dimensions and components of resilience with an urban development approach (case study: Shiraz city), 14th National Conference on Urban Planning, Architecture, Construction and Environment, Shirvan.
 - Rejkiningsih, T. (2015). Law Awareness Forming Strategies to Reinforce The Principles of Social Function of Land Rights Within The Moral Dimension of Citizenship, *Social and Behavioral Sciences*, 211, 69-74.
 - Sadeghi, Qasim; Uncle, Zahi; Bayat, God's proof. (2015). The role of urban productivity in sustainable urban development. The first world meeting of councils and mayors 2016, Tehran.
 - Sörensen, J., Persson, A. S., & Olsson, J. A. (2021). A data management framework for strategic urban planning using blue-green

Evaluation of the factors affecting the formation of strategic management in the productivity of city development dimensions

Sanaz Bakhshi Arjenaki, Somayeh Karimi*

Abstract

The aim of this research is to evaluate the factors affecting the formation of strategic management in the productivity of city development dimensions, which has investigated the relationships between the indicators that make up the strategic management process (formulation, implementation and evaluation of strategy) and the components of urban development dimensions. Descriptive research method - Correlation and the statistical population of the research is 322 people from all the citizens, managers and officials of the city of Isfahan city, who were selected using the multi-stage and simple random cluster sampling method. The data collection tool was two researcher-made questionnaires of strategic management and productivity components of urban development dimensions, and the validity and reliability of the questionnaire were confirmed. Data analysis has been done with inferential statistical methods of regression, MANOVA and structural equation model. The findings show that the formulation, implementation and evaluation of the strategy has an effect on the sustainable environment and sustainable urban society (one of the productivity components of the city development dimensions), while it does not affect the sustainable urban life component. Also, there is a positive and meaningful relationship between strategy formulation and evaluation with all the productivity components of urban development dimensions. Also, there is no significant relationship between the implementation of the strategy and all the productivity components of the urban development dimensions, and there is a positive and significant relationship between all three productivity components of the urban development dimensions and all the stages of the strategic management process.

Key words: strategic management, productivity, city development, sustainable urban society, sustainable urban life